Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2022/2188(INI)

9.5.2023

PROJEKT OPINII

Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

dla Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie sprawozdania z realizacji umowy o handlu i współpracy między Zjednoczonym Królestwem a UE
(2022/2188(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Katarina Barley

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych oraz do Komisji Handlu Międzynarodowego, jako komisji przedmiotowo właściwych, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. przypomina, że stosowanie części trzeciej umowy o handlu i współpracy[1] o współpracy organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych jest uzależnione od ochrony praw człowieka i podstawowych wolności oraz od zobowiązania do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony danych osobowych;

2. wyraża zaniepokojenie aktualnymi procesami legislacyjnymi w Zjednoczonym Królestwie, które mogłyby zagrozić tym warunkom, a mianowicie ustawą o zachowanym prawie UE, ustawą o prawach oraz ustawą o ochronie danych i informacjach cyfrowych;

3. podkreśla, że część trzecia umowy o handlu i współpracy umożliwia rozszerzenie przepływu danych między UE a Zjednoczonym Królestwem, w tym wymiany danych DNA, danych dotyczących przelotu pasażera i informacji z rejestru karnego; podkreśla w związku z tym, że sprawą najwyższej wagi jest zagwarantowanie przez Zjednoczone Królestwo odpowiednich norm ochrony danych, aby nie narażać na szwank standardów UE przy wymianie danych ze Zjednoczonym Królestwem;

4. podkreśla zagrożenia związane z liberalnym dalszym przekazywaniem danych osobowych do państw trzecich, które nie zapewniają odpowiedniego poziomu ochrony; przypomina, że pierwotny odbiorca danych może dalej przekazywać dane osobowe wyłącznie wtedy, gdy odbiorca również podlega przepisom gwarantującym odpowiedni poziom ochrony; podkreśla zatem, że Zjednoczone Królestwo musi dopilnować, by przekazywanie danych do państw trzecich opierało się na przepisach, odpowiednich zabezpieczeniach i odstępstwach;

5. potępia ogólne i szerokie wyłączenie Zjednoczonego Królestwa z zasad ochrony danych i praw osób, których dane dotyczą, w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych, określonych w ustawie o ochronie danych, do celów imigracyjnych; uważa, że wyłączenie w przypadkach, w których nadanie skuteczności prawom osób, których dane dotyczą, zagroziłoby skutecznej kontroli imigracyjnej lub badaniu bądź wykrywaniu działań potencjalnie zagrażających utrzymaniu skutecznej kontroli imigracyjnej, nie jest zgodne z zasadą pewności prawa, a zatem nie jest wystarczające, aby zapobiec arbitralnemu podejmowaniu decyzji;

6. wyraża zaniepokojenie proponowaną przez Zjednoczone Królestwo ustawą o ochronie danych i informacjach cyfrowych, która umożliwiłaby zautomatyzowane podejmowanie decyzji; podkreśla, że ustawa ta pozbawiłaby osoby fizyczne prawa – chronionego

[1] Umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony (Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10).

w UE na mocy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych[2], a na szczeblu międzynarodowym na mocy Konwencji o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych – do tego, by nie podlegały decyzji opartej wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu (w tym profilowaniu), która wywołuje wobec nich skutki prawne lub w podobny sposób istotnie na nie wpływa;

7. ubolewa nad przepisami nowej ustawy o ochronie danych i informacjach cyfrowych Zjednoczonego Królestwa, które osłabiają obowiązki administratorów danych i podmiotów przetwarzających dane, w tym nad nowymi przepisami, które podczas przetwarzania wymagają jedynie wyznaczenia osoby na wyższym szczeblu odpowiedzialności, co może powodować duże zagrożenie dla osób fizycznych; ubolewa również nad przepisami usuwającymi wymóg wyznaczenia niemającego siedziby w Zjednoczonym Królestwie przedstawiciela dla administratorów danych i podmiotów przetwarzających dane, podlegającego przepisom Zjednoczonego Królestwa o ochronie danych, oraz nad przepisami usuwającymi obowiązek konsultacji z organem nadzorującym w Zjednoczonym Królestwie ochronę danych przed przetwarzaniem, jeżeli ocena administratora wskaże, że przetwarzanie może wiązać się z wysokim ryzykiem;

8. podkreśla, że organ nadzorujący ochronę danych w Zjednoczonym Królestwie stwierdził liczne przypadki niepowodzeń w egzekwowaniu przepisów oraz że jego statystyki pokazują bardzo niski wskaźnik twardego egzekwowania przepisów; przypomina, że aby zagwarantować wysoki poziom ochrony danych, należy egzekwować przewidywane przepisy, a osoby fizyczne muszą mieć dostęp do skutecznej procedury składania skarg;

9. apeluje do Zjednoczonego Królestwa, aby spełniło wymogi ochrony danych w zakresie przetwarzania danych dotyczących przelotu pasażera zgodnie z art. 552 umowy o handlu i współpracy; ubolewa nad długim – trzyletnim – okresem przejściowym, który opóźnia wdrożenie wymogu usuwania danych osobowych pasażerów po ich wyjeździe z kraju;

10. podkreśla, że art. 541 umowy o handlu i współpracy przewiduje procedurę wprowadzania zmian w przypadku istotnej zmiany prawa UE na mocy ram z Prüm; przypomina w związku z tym, że udział Zjednoczonego Królestwa w nowo zmienionych ramach z Prüm nie jest automatyczny i powinien być uzależniony od utrzymania przez Zjednoczone Królestwo obecnych standardów praw człowieka i zapewnienia odpowiednich ram ochrony danych;

11. zwraca uwagę, że jeśli chodzi o niezbędny przegląd decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony w odniesieniu do przekazywania danych osobowych do Zjednoczonego Królestwa w ciągu dwóch lat, niezwykle ważne jest, aby zagwarantowanie praw chronionych na mocy europejskiej konwencji praw człowieka nie podlegało negocjacjom oraz aby Parlament ściśle monitorował wszelkie przypadki nieprzestrzegania tych przepisów;

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

12. przypomina, że podstawowe prawo do rzetelnego procesu sądowego obejmuje między innymi prawo do informacji, prawo do tłumaczenia ustnego i pisemnego, prawo dostępu do adwokata, prawo do domniemania niewinności oraz prawo do obecności na rozprawie, a także specjalne gwarancje dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym oraz prawo do pomocy prawnej, które należy również zapewnić w przypadku współpracy wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych z państwami trzecimi;

13. przypomina, że aby zagwarantować skuteczne procedury ekstradycji, nakaz aresztowania należy wykonać w trybie pilnym, a w przypadku gdy dana osoba nie wyrazi zgody na ekstradycję, przesłuchanie musi odbyć się w ciągu 21 dni od aresztowania; przypomina, że aby zagwarantować podstawowe prawo do rzetelnego procesu sądowego, nie można przekraczać tych terminów.